

APROBAT

Senatul Universității
de Stat din Tiraspol

16 ianuarie 2018

Președintele Senatului UST, rector
dr., prof. univ. Eduard Coropceanu

(semnătura)

A handwritten signature in black ink, appearing to be "E. Coropceanu", written over a horizontal line.

COORDONAT

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
al Republicii Moldova

10 04 2018

(semnătura)

A handwritten signature in black ink, written over a horizontal line.

Programă

Domeniul de formare: perfecționare în **Limba și Literatura Română**

Calificarea/ocupația: 2320 - Profesori în învățământul profesional
2330 - Profesori în învățământul secundar

Numărul total de ore: 600 ore

Credite: 20

Baza admiterii: Diplomă de studii superioare/alte acte echivalente de studii

Limba de instruire: limba română

Forma de organizare: învățământ cu frecvență

CHIȘINĂU, 2018

Notă explicativă
pentru cursurile de formare continuă
Limba și literatura română

1. Concepția formării și destinația specialistului

Formarea profesională continuă, conform *Regulameturii cu privire la organizarea formării profesionale continue*, are drept scop dezvoltarea generală a personalității și, respectiv, a membrilor societății, sprijinirea și asimilarea valorilor culturale, științifice, naționale și universale, promovarea educației morale, civice în rândul cetățenilor, diminuarea și lichidarea deficiențelor de educație și instruire, actualizarea cunoștințelor sau obținerea de noi cunoștințe, ce vor permite perfecționarea profesională și reprofesionalizarea în vederea integrării active în piața muncii. Formarea profesională continuă la Universitatea de Stat din Tiraspol se face prin cursuri de perfecționare, adică dezvoltarea competențelor profesionale în cadrul aceleiași calificări. Formarea continuă a cadrelor didactice trebuie permanent armonizată cu tendințele majore ale reformelor curriculei, cu dezvoltările din domeniul psihologiei învățării, cu tehnologia informației și comunicării. Politicile educațional-naționale și europene subliniază importanța educației de calitate pentru toți, a relevanței curriculum-ului din perspectivă individuală și socială, a centrării activității didactice pe elev și adecvării acesteia la nevoile fiecăruia.

Activitățile de formare continuă vor susține înțelegerea faptului că limba și literatura română în învățământul preuniversitar trebuie predată și însușită ca o disciplină de cultură generală, al cărei studiu nu are ca finalitate specializarea filologică a elevilor, ci construirea competenței de comunicare și a competenței culturale. Prin aplicarea noilor programe, profesorii trebuie să aibă în vedere monitorizarea progresului elevilor în privința construirii competenței lor culturale, care asigură conștientizarea particularităților identității proprii, în raport cu identitatea națională.

Programul de studiu la calificarea *Profesori în învățământul secundar* este menit să asigure:

- pregătirea cadrelor didactice în raport cu dezvoltările recente din științele educației, pe de o parte, și cu politicile și instrumentele europene din domeniul limbilor și implicațiile acestora asupra didacticii limbii și literaturii române, pe de altă parte;
- dezvoltarea profesională pe noi principii, angajarea prin concurs, rolul de conceptori de curriculum al profesorilor, atestarea (obligatorie și facultativă);
- aprofundarea, extinderea cunoștințelor și capacităților acumulate în domeniu;
- formarea competențelor de aplicare a cunoștințelor în practică, de determinare a priorităților, de rezolvare în diferite contexte și circumstanțe a problemelor specifice științelor educației, a lingvisticii și teoriei comunicării, a esteticii și hermeneuticii literare etc.: apropierea de conținutul culturii și științei contemporane, adecvarea educației la tipul uman contemporan și la societatea modernă;
- dezvoltarea abilităților de lucru în colectiv, în echipe, formarea deprinderilor de studiu de sine stătător și de autoevaluare a rezultatelor obținute, de utilizare a experienței într-un mediu de muncă interactiv, a capacităților de a lua decizii optime (realizabile) și de a răspunde problematicei sociale, științifice și etice în procesul de activitate științifică și practică.
- dezvoltarea capacităților de a realiza practic activitatea investigativă, de a valorifica rezultatele cercetării științifice și de a obține cunoștințe noi în baza realizării activității interdisciplinare.

2. Destinația acestui specialist:

Programul de perfecționare vizează formarea continuă a cadrelor didactice și dezvoltarea competențelor profesionale în domeniul Limbii și Literaturii Române, Psihopedagogie și

Tehnologii Informaționale din perspectiva promovării valorilor educaționale în formarea personalității elevului.

Obiectivul fundamental al programului *Didactica limbii și literaturii române* este acela de a oferi o bază teoretică și practică aprofundată, care să permită cursanților să-și formeze și exerseze setul de competențe necesare; să contribuie la creșterea calității activității didactice a cadrelor, care predau limba și literatura română în învățământul preuniversitar, prin dezvoltarea competențelor de proiectare și implementare a curriculumului în concordanță cu nevoile și interesele elevilor.

În acest set sunt cuprinse:

Competența gnoseologică

- cunoașterea conceptelor fundamentale ale filologiei;
- interpretarea fenomenelor lingvistice și literare din perspectivă interdisciplinară (filologică) și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare;
- identificarea și selectarea surselor bibliografice pentru asimilarea și aplicarea informației literare și științifice noi;
- amplificarea cunoștințelor teoretice în dependență de noile realități ale activității profesionale.

Competența prognostică

- determinarea problemelor și priorităților în dezvoltare a științei filologice;
- prognosticarea perspectivelor de evoluție a limbii și literaturii în legătură cu dezvoltarea social-culturală;
- evaluarea perspectivelor implementării noilor conținuturi în învățământ;
- elaborarea proiectelor de activitate profesională din diverse perspective.

Competența praxiologică

- inventarea și proiectarea noilor concepții în legătură cu filologia, operaționalizarea terminologiei de ultimă oră;
- documentarea holistică în raport cu o problemă de interes profesional;
- alegerea variantelor de soluționare a problemelor din domeniu;
- eficientizarea activității profesionale prin utilizarea noilor tehnologii de predare/învățare/evaluare, adaptate la condițiile interne;
- aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea situațiilor practice nestandardizate;
- aplicarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale celor străine în activitatea profesională.

Competența de cercetare/de investigație

- identificarea problemelor, stabilirea priorităților de cercetare în domeniul filologiei;
- cunoașterea și aplicarea metodologiei cercetării științifice;
- proiectarea și realizarea unor investigații științifice proprii;
- experimentarea rezultatelor cercetării în practica proprie și organizarea experimentului pe un eșantion reprezentativ;
- adaptarea realizărilor științifice din alte domenii la procesul de predare/învățare/evaluare a limbii și literaturii.

Competența de evaluare a rezultatelor activității profesionale

- determinarea criteriilor de evaluare a funcționalității filologiei în context social concret;
- determinarea și aplicarea unor tehnologii avansate de evaluare a activității profesionale;
- includerea activităților de evaluare/autoevaluare în propriul proiect de activitate;
- analiza rezultatelor evaluării în activitatea profesională, din perspectiva diverselor funcții didactice.

Competența comunicativă de inserție socială

- cunoașterea și aplicarea diverselor tehnici și registre de comunicare, racordate la un context cultural, social, de vârstă etc.;
- identificarea, analiza și contribuția la soluționarea problemelor comunitare;
- manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a tactului și a deontologiei profesionale în cadrul comunicării;
- utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și culturii filologice.

Competența managerială

- evaluarea rolului instituțiilor de profil educațional și cultural în comunitate și a misiunii personale în cadrul sistemului educațional;
- competența de a dezvolta decizii orientate spre perfecționarea sistemului educațional-cultural;
- monitorizarea evoluției proprii în plan profesional și proiectarea și realizarea carierei.

Competența de formare continuă

- identificarea imperativelor de formare profesională în dependență de dezvoltarea limbii și literaturii și evoluția filologiei;
- manifestarea unei deschideri față de schimbările survenite în știința literară și lingvistica contemporană;
- stabilirea propriului program de formare, racordat la necesitățile comunității și ale organizației educative;
- cunoașterea și evaluarea posibilităților de instruire/formare continuă;

Competențele nominalizate mai sus, conform planului-cadru se formează la studierea unităților de curs fundamentale (modulelor) – 600 de ore, inclusive 150 – contact direct (20 credite).

Evaluarea finală se va realiza prin elaborarea portofoliului, prezentarea unui proiect didactic, colocviu (admis/respins).

3. Specialistul cu studii aprofundate în domeniul *Didacticii limbii și literaturii române* poate activa în calitate de:

- Profesor de gimnaziu și liceu.
- Cadru didactic universitar.
- Specialist/metodist în direcțiile raionale de învățământ.
- Alte instituții și organizații din sistemul educațional.

4. Finalitățile de studii conform Ghidului utilizatorului ECTS

Programul de formare continuă vizează conturarea unui set de competențe în diferite arii de activitate profesională care reclamă instruire, cu accent pe sfera filologică. Absolvirea acestui program de studiu oferă posibilitatea obținerii de competențe ce vor fi valorificate în: unități de învățământ, mediul privat, în cadrul administrației publice etc..

4.1. Competențe la nivel de cunoaștere și înțelegere

- practica rațională și funcțională a limbii române, respectarea normei limbii române literare la toate nivelurile și pentru toate stilurile funcționale;
- cunoașterea surselor lexicografice și științifice de documentare privind corectitudinea exprimării orale și scrise în limba română modernă;
- cunoașterea operelor de referință din literatura română;
- interpretarea științifică a proceselor și fenomenelor active la etapa actuală de dezvoltare a limbii române literare;
- cunoașterea istoriei literaturii române și a procesului literar contemporan, a istoriei limbii literare și a istoriei lingvisticii române;

- cunoașterea curriculumului la limba și literatura română pentru treapta gimnazială și liceală, a manualelor, a auxiliarelor didactice și a principiilor de organizare a studiului integrat al limbii și literaturii.

4.2. Competențe la nivel de aplicare

- identificarea și analiza argumentată a fenomenelor lingvistice, caracteristice limbii române, la diferite niveluri și din diverse perspective;
- comentarea și analiza multiaspectuală a textelor literare;
- interpretarea procesului literar și a textelor literare românești în raport cu procesul literar mondial;
- rezolvarea problemelor specifice analizei lingvistice și literare, prin metodele utilizate de lingvistica și teoria literară modernă;
- realizarea diverselor acte comunicative și elaborarea diferitelor tipuri de texte în limba română literară;
- corectarea și analiza greșelilor comise de elevi în procesul lansării mesajului oral și celui scris, prevenirea erorilor de exprimare;
- dezvoltarea la elevi a competențelor comunicative în limba română prin intermediul practicii raționale și funcționale a limbii;

4.3. Competențe la nivel de integrare

- demonstrarea abilităților de a discerne, sistematiza, analiza și generaliza faptele legate de comunicarea orală/scrisă în limba română literară;
- interpretarea fenomenelor lingvistice din perspectiva textului și a procesului literar prin activizarea unor mecanisme din limbă;
- aprecierea argumentată a fenomenelor lingvistice, literare, educaționale;
- realizarea cercetărilor independente în probleme de lingvistică română, istorie a literaturii române, teorie literară și didactică a limbii și literaturii române.

strategii de evaluare

- în contextul evaluării curriculare se aplică toate tipurile de evaluare: inițială, formativă, finală/sumativă.
- evaluarea finală, realizată în cadrul disciplinelor de studiu, permite acumularea creditelor transferabile de studiu, indiciu ce confirmă implicarea disciplinei în contextul formării competențelor profesionale.
- criteriile de evaluare a disciplinei se elaborează în baza obiectivelor curriculare.

4.4. Condițiile de realizare a programului de studiu:

Universitatea de Stat din Tiraspol, Catedra Limbă și Literatura Română posedă o bază materială și didactică adecvată pregătirii specialiștilor în acest domeniu. Spațiile educaționale și de cercetare utilizate la *Programul de studiu* se află în blocul de studii de pe str. *Drumul Viilor, 26A*. Ele sunt organizate și dotate corespunzător tipului de activitate: mobilier adecvat, dulapuri pentru documente, calculatoare, imprimante, mijloace de comunicare (telefon), posibilitatea de acces la INTERNET. Numărul sălilor de curs, al laboratoarelor, al sălilor de specialitate, sala sportivă asigură pregătirea studenților conform programului de studiu.

Biblioteca dispune de un fond de carte universitară, circa 111.546 de volume, îmbogățit prin noi achiziții (în anul 2015 – 2887 titluri; 2016 – 416 titluri), dispune de abonamente la reviste de specialitate, atât autohtone, cât și de peste hotare, de abonamente la presa periodică din republică (circa 452, materiale audiovizuale circa 200).

Fondul de carte al bibliotecii destinat programului de studiu cuprinde manuale, dicționare, literatură științifică, metodică și artistică. Catedra de Limbă și Literatură Română are în dotare 858 titluri de carte.

Structura personalului didactic și științific corespunde conținutului Programului de studiu. Toți profesorii (100%) au calificarea profesională în domeniul *Științe ale educației*. Marea majoritate a profesorilor antrenați în realizarea Programului de studiu dețin titluri științifice și grade științifico-didactice. (79%)

4.5. Exigențe pentru acordarea Certificatului de absolvire a cursurilor de perfecționare. Certificatul se acordă beneficiarilor care au demonstrat:

- cunoștințe și competențe avansate în organizarea activității personale, utilizând tehnologii adecvate, în permanentă schimbare, cu aplicare la studiul limbii și literaturii române;

- abilități pragmatice – inițiativă personală, capacitate de concentrare, orientarea acțiunilor spre rezolvarea sarcinii, deprinderi de muncă independentă;

- capacități de analiză și de soluționare a problemelor în domeniul filologic;

- aptitudini de colectare, interpretare și analiză a datelor relevante din literatura fundamentală și literatura periodică de specialitate, aptitudini de analiză a manualelor folosite în cadrul orelor de limbă și literatură română;

- tendința de perfecționare continuă în domeniul de autoinstruire; capabil să prelungească studiile de specialitate din cadrul aceluiși domeniu de formare profesională;

- competențe de colaborare în grup/echipă, a preveni sau soluționa verbal și civilizat situații de conflict, de a-și exprima oral și în scris punctul de vedere și a înțelege/percepe și respecta opiniile colegilor în diverse situații de comunicare.

5: PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT

PENTRU PROGRAMUL DE FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ *Limba și Literatura Română*

Modulul I. Probleme actuale ale Didacticii Limbii și Literaturii Română

Nr. crt	Denumirea unității de curs	Total ore			Numărul per categorii de ore			Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Ore de curs	Sem./ore prac.	Ore de lab	
1.	Tendințe și orientări în didactică	32	8	24	3	5		Colocviu (chestionar)
2.	Proiectarea didactică	32	8	24	3	5		
3.	Tehnologii didactice moderne	32	8	24	2	6		
4.	Abordări actuale în evaluare	24	6	18	2	4		
Total (la Didactica generală)		120	30	90	10	20		
Aspecte ale Didacticii pe arii curriculare								Proiect didactic
1	Perspectiva interculturală în predarea limbilor străine	24	6	18	2	4		
2	Cadrul European comun de referință pentru limbi – interpretări și abordări în context didactic	24	6	18	2	4		

3	Profilul profesional al profesorului de limbi străine – un factor cheie în dezvoltarea carierei profesionale	12	3	9	1	2	
Total (la did. pe arii curriculare)		60	15	45	5	10	
	Probleme speciale actuale ale Didacticii Limbii și Literaturii Române						
1.	Tendințe moderne în didactica limbii și literaturii române	40	10	30	5	5	
2.	Analize lingvistice și literare	40	10	30	6	4	
3.	Probleme controversate de metodologie lingvistică	40	10	30	5	5	
Total (la probleme speciale didactica limbii și literaturii române)		120	30	90	16	14	
Total (pe modul)		300	75	225	31	44	

Modulul II. Psihopedagogie

Nr. crt.	Denumirea unității de curs	Total ore			Numărul per categorii de ore		Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Ore de curs	Seminare/ ore practice	
1.	Exigențele atestării cadrelor didactice și manageriale	20	5	15	1	3+1	Colocviu (chestionar)
2.	Asistența psihologică a relației copii - părinți	32	8	24	2	6	
3.	Promovarea valorilor în contextul parteneriatului social	32	8	24	3	5	
4.	Educația incluzivă	32	8	24	3	5	
5.	Mediul educațional	32	8	24	3	5	
6.	Dezirabilitatea competențelor	32	8	24	3	5	
Total (pe modul)		180	45	135	15	30	

Modulul III. Tehnologii informaționale și comunicaționale în educație

Nr. crt.	Denumirea unității de curs	Total ore			Numărul per categorii de ore			Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Ore de curs	Seminare/ ore practice	Ore de laborator	
1.	TIC pentru învățarea activă	20	5	15	2		3	Portofoliu
2.	Tabla interactivă	20	5	15	1		4	Prezentarea unei lecții
3.	Instrumente pentru evaluare	20	5	15	2		3	Prezentarea test
Total (pe modul)		60	15	45	5		10	Colocviu

Modulul IV. Dezvoltare profesională*

Nr. crt	Denumirea unității de curs	Total ore			Numărul per categorii de ore			Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Ore de curs	Seminare/ore practice	Ore de laborator	
1.	Mentorat - tutorat	60	15	45	5	10		Colo ciu
2.	Educația prospectivă	60	15	45	5	10		
3.	Sisteme de educație în UE	60	15	45	5	10		
Total		60	15	45	5	10		

*Se va selecta 1 subiect din cele 3 propuse

Manager de program

J. C. H.

Șeful Catedrei Limba și Literatura Română

dr., conf. univ., Anatol Ionaș